

Accountantsverslag 2023

Gemeente Kerkrade

3 juli 2023

Aan de leden van de
gemeenteraad van
de gemeente Kerkrade
Postbus 600
6460 AP KERKRADE

Datum
3 juli 2024

Ons kenmerk
240701A410/EB

Behandeld door
drs. R.M.J. van Vugt RA
Audit Partner
Tel: 06 1100 2352
rvanvugt@deloitte.nl

L. Tholen MSc
Audit Manager
Tel: 06 2394 0148
ltholen@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Kerkrade. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van de gemeente Kerkrade.

Bij de jaarrekening 2023 van de gemeente Kerkrade verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring.

De jaarrekening 2023 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade. Wij zijn voornemens bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 8 december 2023.

Wij bespreken onze bevindingen met de financiële commissie

Wij bespreken dit verslag op 25 juni 2024 tijdens de bijeenkomst met de financiële commissie en zullen dan ook uw vragen beantwoorden.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touché Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	4
• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	5
• <u>Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring</u>	7
 <u>Bevindingen jaarrekening</u>	 9
• <u>De financiële positie van uw gemeente</u>	10
• <u>De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle</u>	14
 <u>Interne beheersing</u>	 21
• <u>De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing</u>	22
 <u>Overige aangelegenheden</u>	 24
• <u>Overige aangelegenheden</u>	25
 <u>Bijlagen</u>	 26
• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	27
• <u>Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle</u>	28
• <u>Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen</u>	29
• <u>Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023</u>	30
• <u>Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	32

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken inzake het getrouwe beeld van de jaarrekening ervan. Er bestaan geen verschillen van inzicht met het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde grondslagen, de verslaggeving, of de uitkomsten van onze controlewerkzaamheden.

De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 2,4 miljoen, respectievelijk € 7,2 miljoen.

Rechtmatigheid

Het college van B&W heeft in zijn rechtmatigheidsverantwoording afwijkingen gerapporteerd die boven de verantwoordingsgrens liggen. Deze zijn toegelicht door het college in de jaarrekening (zie hiervoor pag. 104).

De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 2,4 miljoen.

Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken en daaruit zijn geen materiële tekortkomingen gebleken.

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen.

In [Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen](#).

Financiële positie

De financiële positie ultimo 2023, uitgedrukt in de solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen), is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (op 19,7%). Verder is ook het kengetal voor de netto schuldquote licht verslechterd (2023: 73,7% en 2022: 67,4%). De structurele exploitatieruimte is positief en bedraagt 0,6 (2022: 0,9). Deze ruimte staat wel onder druk door het Rijksbeleid.

De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2023 bedraagt € 9,6 miljoen (2022: € 10,8 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente Kerkrade onderkende en aanwezige risico's van € 7,1 miljoen (2022: € 7,7 miljoen). De weerstandsratio 2023 bedraagt 1,4 (2022: 1,4). Conform het model geeft dit de score 'voldoende'. Deze score valt binnen de gewenste bandbreedte.

U heeft primair een gerealiseerd saldo begroot van nihil en realiseert over 2023 een positief saldo van 7,1 miljoen (2022: € 6,5 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele meevallers. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de pagina's 10 en 11 van de jaarrekening 2023.

Interne beheersing

In de afgelopen jaren is er veel op de gemeente Kerkrade afgekomen en in de komende jaren zullen de taken nog verder toenemen. Denk hierbij aan: de duurzaamheidsopgaven, de opvang van vluchtelingen, de gevolgen van de Wet open overheid, regionale samenwerkingsverbanden en outscouring, de energietransitie, krapte op de arbeidsmarkt, digitalisering en toenemende cyberrisico's, vergrijzing, en steeds striktere verantwoordings-eisen met betrekking tot onder andere het inzetten van specifieke uitkeringen, de beveiliging inzake ICT en persoonsgegevens. Ook de complexiteit van de opgaven van de gemeente neemt toe en vraagt om een integrale, gemeentebrede, aanpak.

Dit heeft een enorme impact op de wijze waarop de ondersteunende activiteiten/processen, zoals financiën, informatiemanagement en applicatiebeheer, ICT, personeelszaken – gelet op deze ontwikkelingen – nu en straks kunnen blijven bijdragen aan het realiseren van de doelen. Bedrijfsvoering is een kerntaak en vormt een integraal onderdeel van het realiseren van uw doelstellingen en activiteiten.

In april 2022 is daarom niet alleen gestart met een versterking van het ambtelijke apparaat maar is ook een aanvang gemaakt met een doorontwikkeling van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met het uiteindelijk doel om de balans te herstellen. In 2023 is de ambtelijke en bestuurlijke aandacht voor het toekomstbestendig maken van de bedrijfsvoering verder doorgezet. In samenhang hiermee zijn ook een aantal maatregelen getroffen om een aantal aspecten van bedrijfsvoering, in kaderstelling en monitoring in de 2e lijn te versterken. Zie verder ook de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering, pag. 104.

Het belangrijkste aandachtspunt bij het realiseren van vervolgstappen blijft de uitvoeringskracht (capaciteit). De organisatie heeft de handen vol aan het realiseren van alle opgaven, doelen en activiteiten. Wij constateren vooruitgang en er worden geleidelijk stappen gezet, maar het realiseren van een verder versterking en verbetering van de bedrijfsvoering blijft sterk afhankelijk van de capaciteit. De expliciete en voortdurende aandacht hiervoor op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau is blijvend van groot belang.

Bestuurlijke samenvatting

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

[Betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking en cybersecurity](#)

Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op het gebied van de betrouwbaarheid en de continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking aan u gerapporteerd zouden moeten worden.

Wij maken u erop attent dat de controle van de jaarrekening 2023 primair gericht is op het geven van een oordeel over de jaarrekening, en naar zijn aard niet bedoeld is om uitspraken te doen over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Daarbij is het tevens van belang dat wij ten behoeve van de jaarrekeningcontrole vooralsnog slechts in beperkte mate gebruikmaken van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen de gemeente Kerkrade, omdat wij onze controlebevindingen overwegend baseren op de binnen uw organisatie aanwezige brondocumenten, zoals facturen, bankafschriften en overeenkomsten.

[Frauderisicoanalyse](#)

Tijdens onze controle geeft de gemeente Kerkrade ons jaarlijks inzicht in de inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude en in het proces dat u hanteert bij het onderkennen van eventuele frauderisico's. Hierbij analyseren de directeuren en afdelingshoofden jaarlijks de eerder vastgestelde frauderisicoanalyse op significante wijzigingen en acut aan te pakken frauderisico's voor de onder hen ressorterende processen en functies. Wij merken op dat uw organisatie zich bewust is van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Kerkrade heeft een - in de basis - behoorlijke set van instrumenten om frauderisico's zo veel als mogelijk te voorkomen. In algemene zin zijn de basisnormen inzake integriteit geïmplementeerd. De resultaten overziend, kan worden gesteld dat het instrumentarium in alle redelijkheid op orde is. De gemeente Kerkrade heeft geen specifieke verhoogde, significante fraude risico's geïdentificeerd.

Op basis van onze jaarlijkse frauderisicoanalyse onderkennen wij sinds dit jaar een additioneel standaard gemeentebreed frauderisico in de controle dat van toepassing is op al onze gemeentelijke cliënten, dus ook op de gemeente Kerkrade. Dit is gebaseerd op recente praktijkvoorbeelden in de sector. Wij hebben bij onze controle een additioneel theoretisch frauderisico onderkend op het gebied van de goedkeuring van geleverde prestaties die niet daadwerkelijk hebben plaatsgevonden of die betrekking hebben op persoonlijk gebruik. Hoewel wij hierin geen kwantitatief materieel frauderisico onderkennen, zien wij in de praktijk dat significante frauduleuze transacties leiden tot veel raads- en media-aandacht. Op basis van aanvullende steekproefcontroles hebben wij daarop geen onregelmatigheden geconstateerd.

Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben ontvangen gedurende onze controle.

[Kwaliteit verslaggeving](#)

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces rondom de verbonden partijen en aan schattingen (bijvoorbeeld inzake de voorzieningen). Een voorbeeld hiervan is het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en het consistent toepassen van de hierbij betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

[Samenwerking](#)

De controle over boekjaar 2023 was wederom uitdagend, zowel voor de gemeente als voor Deloitte. De oorzaken hiervan hebben met name gelegen in het toenemende aantal SiSa-regelingen en capaciteitsdruk. Door een flexibele inzet van beide kanten hebben wij de controle over 2023 nu kunnen afronden en presenteren wij voorliggend accountantsverslag. Wij danken de medewerkers van de gemeente Kerkrade voor de samenwerking.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/6

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het Normenkader rechtmatigheid 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Kerkrade.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Toelichting uitgebreide controleverklaring

De controleverklaring bij de jaarrekening vervult een belangrijke maatschappelijke functie. Hierin geeft de accountant namelijk weer of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de resultaten en de financiële positie, en of de baten, lasten en balansmutaties. De gebruikers van jaarrekeningen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer inzicht in de door de accountant ter zake uitgevoerde werkzaamheden. Dit heeft, in combinatie met een wijziging in de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (de voorschriften voor het uitvoeren van een accountantscontrole) geresulteerd in een uitgebreidere tekst van de controleverklaring bij uw jaarrekening 2023. In het hoofdstuk 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' doen wij aanvullend verslag van onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's, het naleven van de wet- en regelgeving, en de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Bij de jaarrekening 2023 van de gemeente Kerkrade zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Kerkrade uitgevoerd en zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid.

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten getrouw tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde Normenkader 2023.

Wij hebben één niet-gecorrigeerde controleverschil geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle één niet-gecorrigeerde feitelijke afwijking geïdentificeerd, van in totaal € 144.000. Deze heeft betrekking op afrekening van een verbonden partij die later in het proces pas bekend is geworden. Hierdoor heeft de gemeente deze niet meer kunnen corrigeren. Wel is deze opgenomen als resultaat bestemming om in 2024 dekking te hebben voor deze nog te betalen afrekening.

Geen feitelijke, niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd, groter dan onze rapporteringstolerantie, die van invloed zijn op de WNT. Voor de controle van de WNT hebben wij onze interne specialisten ingezet.

Er is geen sprake van belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2023, bij het onderdeel "Waarderingsgrondslagen", en zijn niet in belangrijke mate gewijzigd.

Wij hebben het door het college van burgemeester en wethouders en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en dat deze consistent zijn gebruikt.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Kerkrade

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in [Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging](#).

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/7

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies als basis voor de controleverklaring

De grondslagen van de jaarrekening voldoen aan de daaraan te stellen eisen

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2023, bij het onderdeel "Waarderingsgrondslagen". De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. De grondslagen voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

De jaarstukken 2023 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2023 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2023 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten, met toelichting en SiSa-bijlage).
- Bijlagen.

De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over onder andere weerstandsvermogen en risicobeheersing, bedrijfsvoering en verbonden partijen) het jaarverslag.

Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en tot de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college van burgemeester en wethouders in het jaarverslag, en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Bevindingen jaarrekening

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is wederom toegenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2023 bedraagt € 4,2 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 2,9 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 € 7,1 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen, exclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt ultimo 2023 circa 19,7% van het balanstotaal (ultimo 2022: 17,6% van het balanstotaal) en is toegenomen met circa € 7,1 miljoen ten opzichte van 2022.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten, plus of min de mutaties in de reserves (tussentijdse resultaatbestemming). Deze mutaties in de reserves bestaan uit de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties worden doorgevoerd op basis van de door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente, hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1.000)	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	51.176	41.437	31.934	25.963
Mutaties reserves - goedgekeurd door de raad	-2.956	3.223	6.517	3.721
Gerealiseerd resultaat	7.134	6.516	2.986	2.250
Eigen vermogen per 31 december	55.354	51.176	41.437	31.934

Exploitatieresultaat (x € 1.000)	
Totale baten	224.187
Totale lasten	220.008
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	4.179
Af: stortingen in reserves	-19.150
Bij: onttrekkingen aan reserves	22.106
Saldo mutaties reserves - goedgekeurd door de raad	2.956
Gerealiseerd resultaat	7.134

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/11

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2023 laat een positief gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 4,2 miljoen zien (2022: € 9,7 miljoen), ten opzichte van een begroot saldo van nihil.

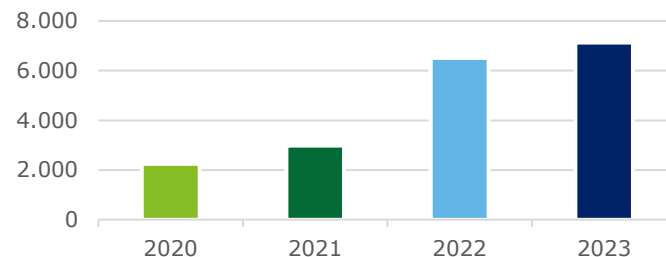
De jaarrekening 2023 sluit – na het verwerken van de mutaties in de reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van €7,1 miljoen (2022: € 6,5 miljoen).

De grootste voordelen ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door:

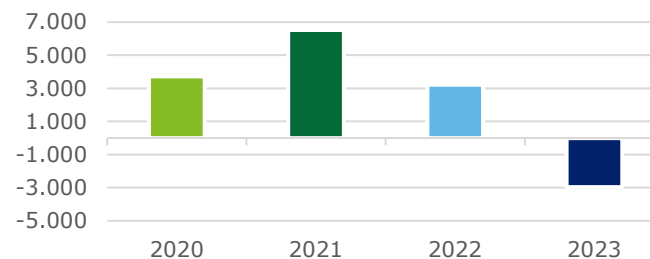
1. Compensatie Oekraïne/vluchtelingen (€ 3,6 miljoen).
2. Inkomensregelingen (€ 1,0 miljoen).
3. Vrijval voorziening ontwikkeling d'r Pool (€ 0,9 miljoen).

De gemeente Kerkrade heeft de verschillen tussen realisatie en begroting toegelicht en heeft de belangrijkste financiën in kaart gebracht in de programmaverantwoording. Voor nadere (detail)informatie verwijzen wij naar de pagina 11 van het jaarverslag van de gemeente Kerkrade.

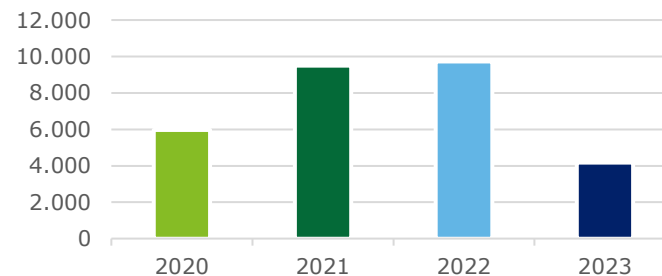
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten
(x € 1.000)

Saldo mutaties in reserves
(x € 1.000)

Gerealiseerd resultaat
(x € 1.000)

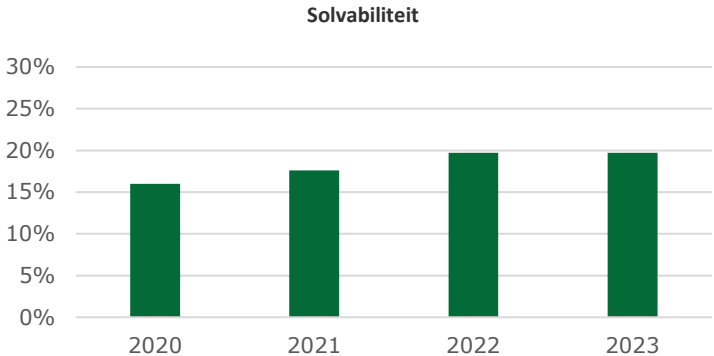
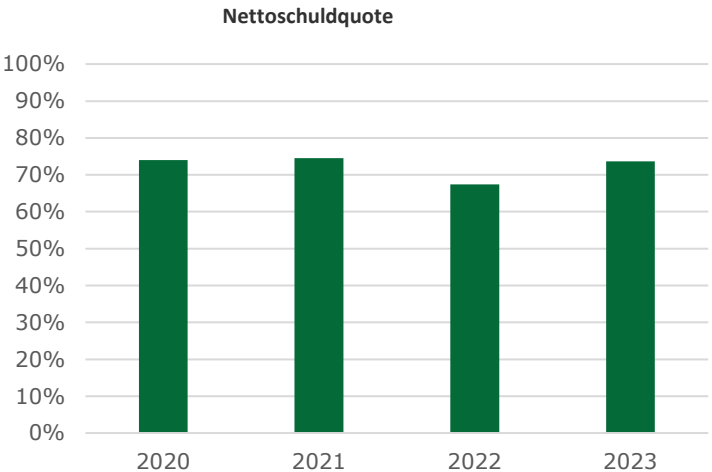
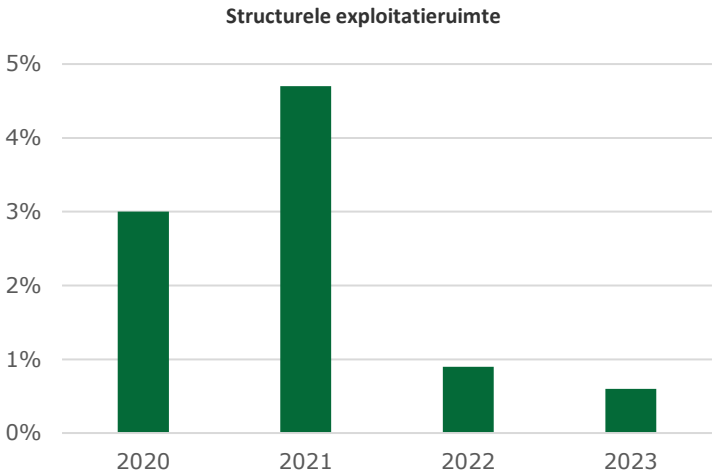

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Kengetallen voor de gemeente Kerkrade (werkelijk over de periode 2020-2023)

Uit bijgaande grafieken blijkt dat de situatie voor de gemeente wat betreft deze kengetallen weinig risicovol is als deze cijfers worden afgezet tegen de normen van de VNG. De structurele exploitatieruimte bedraagt 0,6 (2022: 0,9%) en ligt hiermee ruim boven de norm van 0%. De solvabiliteit bedraagt 19,7% (2022: 19,7%). Indien de solvabiliteit groter wordt dan 20%, valt deze in de categorie 'goed'. Positief is het stabiele beeld van de nettoschuldquote. De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Aangezien deze lager is dan 90%, wordt deze op basis van de VNG-normen als 'minst risicovol' gezien.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/13

De financiële positie van uw gemeente

Samenvatting van ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beide zijn gemuteerd in 2023 en worden hieronder nader toegelicht.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 9,6 miljoen (2022: € 10,8 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee gedaald ten opzichte van voorgaand jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

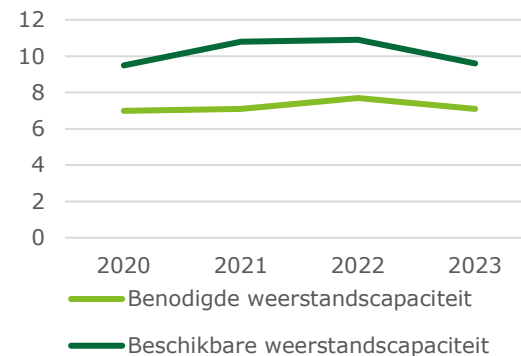
De inventarisatie van de risico's - die in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" van het jaarverslag is opgenomen - geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college van burgemeester en wethouders een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact) voor uw gemeente. Ook is er een inhoudelijke toelichting gegeven op de geïdentificeerde risico's en op de eventuele financiële impact daarvan.

Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 7,1 miljoen (2022: € 7,7 miljoen). Ten opzichte van 2022 is hiermee sprake van een afname van de gekwantificeerde risico's met € 0,6 miljoen. Deze afname wordt voor € 0,5 miljoen veroorzaakt door de gekwantificeerde risico's ten aanzien van de algemene risico's.

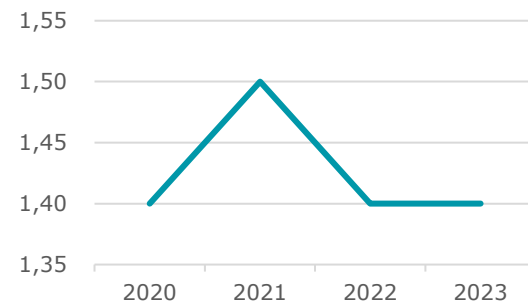
De ratio 'weerstandsvermogen' bedraagt op basis van deze cijfers 1,4. Dit wordt veroorzaakt doordat de beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan de ingeschatte risico's. Hiermee is de weerstandscapaciteit >1 en is deze 'voldoende' te noemen. De huidige financiële positie is momenteel stabiel en gezond. Echter, wij leven in een onzekere tijd (denk aan: de inflatie, de ontwikkeling van algemene uitkering en maatschappelijke spanningen (zoals met betrekking tot woningbouw, milieu en de opvang van asielzoekers).

Daarnaast constateren wij dat het positieve resultaat over 2023 met name voortvloeit uit incidentele baten. Het blijft een uitdaging om in een tijd met veel onzekerheden en een kwetsbare sociaal-economische structuur de financiële huishouding op orde te houden. Wij vragen in dit kader onder andere uw aandacht voor het blijven beheersen van de risico's in de ramingen, de onderhoudslasten openbare ruimte en gebouwen, waardering stadion, inflatie en het sociaal domein.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandsvermogen

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/14

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Rechtmatigheid

Vanaf het boekjaar 2023 is het college verplicht in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen, waarin het zich verantwoordt over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (inclusief begrotingsrechtmatigheid).

Tussen de interim-controle en de start van de jaarrekeningcontrole hebben wij veelvuldig contact gehad over de invulling van de controle van de rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente Kerkrade heeft de benodigde werkzaamheden uitgevoerd om een conclusie bij de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen geven.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Het normenkader en de financiële verordening zijn door de gemeenteraad vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. In de financiële verordening zijn eveneens specifieke richtlijnen opgenomen voor de wijze en diepgang van rapporteren over rechtmatigheid en de wijze waarop het college om dient te gaan met begrotingsafwijkingen.

Verantwoordings- en rapportagegrens

Via het controleprotocol heeft de gemeenteraad de verantwoordings- en rapportagegrens vastgesteld. De gehanteerde verantwoordingsgrens bedraagt € 2,4 miljoen. De verantwoordingsgrens is door het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijken een tweetal afwijkingen. Deze zijn juist verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering).

Wij hebben vastgesteld dat het college werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium. Hieruit blijkt dat er sprake is van € 7,8 miljoen aan afwijkingen op de baten en € 1,9 miljoen aan afwijkingen op de lasten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op de verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole.

Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen, wat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening. Die onderwerpen die niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant vallen, hebben wij onderstaand nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college deze in haar werkzaamheden heeft betrokken.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/15

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Rechtmatigheid

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de aanbestedingsregels jaarlijks een 'spendanalyse' uit. Hieruit blijken geen onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingen

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens die door de belanghebbenden zijn verstrekt om aan te tonen dat is voldaan aan voorwaarden. Dit dient ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen, zijn beheersingsmaatregelen nodig die functioneren. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat er binnen de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen dan wel op te sporen, en dat de vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is.

De gemeente dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O-beleid ook feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. De basis daarvoor ligt in belangrijke mate bij de uitkomsten van de intern al uitgevoerde controles en evaluaties.

De gemeente Kerkrade heeft in 2023 in het kader van misbruik nieuwe boetevorderingen opgelegd ten bedrage van € 491.000 op grond van de Participatiewet.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/16

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Grondexploitaties, vastgoed en voorzieningen

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn door de gemeente Kerkrade opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) met het oog op de jaarrekening 2023. Tijdens onze controle van de grondexploitaties hebben wij specifieke aandacht gehad voor een actuele onderbouwing van de verwachte inflatie, de kosten- en opbrengstenindexatie en de (potentiële) effecten van aansluitingen op het elektriciteitsnetwerk. Onze conclusie hierbij is dat de parameters en uitgangspunten in de waardering van de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald.

De balanswaarde van de grondexploitatie bedraagt ca. € 0,7 miljoen positief (2022: -/- € 1,8 miljoen), inclusief de voorziening van € 0,6 miljoen (2022: € 1,5 miljoen). Een positief saldo op de grondexploitaties betekent dat er meer uitgaven dan ontvangsten hebben plaatsgevonden, hetgeen vanuit een risicoperspectief positief is. De afname van de voorziening heeft betrekking op bijgestelde opbrengsten van de bijgestelde grondexploitatie 'D'r Pool'.

De gemeente Kerkrade reserveert de gerealiseerde tussentijds winsten in de bestemmingsreserve 'reserve grondexploitatie OBK'. De algemene reserve OBK is een specifieke reserve voor het opvangen van eventuele niet al voorziene/afgedekte risico's binnen de totale grondexploitatie. Deze reserve bedraagt eind 2023 € 1,58 miljoen. Het bedrag van deze reserve is apart betrokken bij de weerstandscapaciteit. Vanuit de bestemmingsreserve 'reserve grondexploitatie OBK' worden de niet-verwachte verliezen uit de grondexploitaties betaald. De reserve werkt op deze manier als 'werkreserve' voor het Grondbedrijf.

Op basis van onze werkzaamheden constateren wij geen verdere verhoogde risico's in de grondexploitaties. Wij hebben geen aanvullende bevindingen te melden.

Vastgoed

Eind 2023 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa van de gemeente Kerkrade € 162,3 miljoen (2022: € 158,3 miljoen). De materiële vaste activa zijn conform het BBV opgesplitst in investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden opgelegd, en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut. De grootste componenten binnen de materiële vaste activa betreffen de gebouwen (€ 57,6 miljoen) en de grond-, weg- en waterbouwkundige werken, inclusief de riolen (€ 73,3 miljoen).

Binnen het gemeentelijk vastgoed wordt steeds opnieuw een onderverdeling gemaakt in strategisch en niet-strategisch vastgoed. Objecten die specifiek worden aangemerkt als 'strategische kernvoorraad', worden als zodanig belangrijk beschouwd dat ze (op korte termijn) niet vervreemd mogen worden. Ze worden op een goed onderhoudsniveau gehouden. De overige gebouwen staan op de nominatie om te worden vervreemd of gesloopt. Deze gebouwen worden in principe marginaal onderhouden op basis van alleen klachtenonderhoud.

De totale boekwaarde van het niet-strategisch vastgoed, van in totaal 18 objecten, is nagenoeg geheel afgeschreven en bedraagt in totaal € 43.000.

Indien de gebouwen niet als strategisch vastgoed worden aangemerkt en daarmee geen functie meer vervullen voor de aan de gemeente gerelateerde taken, indiceert dit dat er wellicht een boekwaardecorrectie vanwege een duurzame waardevermindering aan de orde is. Wij kunnen ons vinden in het standpunt van de gemeente Kerkrade dat er geen sprake is van een (materiële) duurzame waardevermindering ten aanzien van het niet-strategisch vastgoed.

Voorzieningen

De gemeente Kerkrade heeft voorzieningen gevormd voor de mogelijke verliezen, risico's of verplichtingen en voor beklemd middelen van derden. Het saldo van de voorzieningen is mede gebaseerd op schattingen. Vanwege de subjectiviteit die hier inherent aan is, hebben wij tijdens de jaarrekeningcontrole aandacht besteed aan de onderbouwing en de plausibiliteit van de uitgangspunten en veronderstellingen die ten grondslag liggen aan het berekenen van de voorzieningen.

Bij de grootste voorziening, de voorziening riolen, ter hoogte van € 3,1 miljoen, is geen sprake van een schattingselement. De voorziening is namelijk gebaseerd op de overschotten of tekorten op de producten riolering (conform artikel 44, lid 2 BBV).

Daarnaast zijn er voorzieningen gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's, voor een bedrag van € 3,0 miljoen. Deze voorzieningen bestaan voor € 2,6 miljoen uit de voorziening voor de pensioenen van wethouders. Hierbij is het schattingselement van een beperkte omvang. Dit betreft namelijk de pensioenvoorziening wethouders, die bestaat uit de berekeningen van de toekomstige pensioenlasten. Naar aanleiding van onze werkzaamheden achten wij de uitgangspunten van de gemeenten voor de voorzieningen plausibel.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Financiële vaste activa – Lening Stadion

Waardering financiële vaste activa - Lening Stadion

De gemeente Kerkrade heeft per 31 december 2023 een vordering, in de vorm van een uitgegeven lening, op Holding Stadion Kerkrade BV (hierna: Stadion) van € 18,4 miljoen. Momenteel wordt de directie van Stadion gevormd door een directeur van de gemeente Kerkrade. De STAK van Stadion bestaat uit drie wethouders. De gemeente Kerkrade houdt 87,495% van de aandelen, de Stadsregio Parkstad Limburg 8,1%, de gemeente Heerlen 4,27% en overige 0,135%. Het stadion heeft een maatschappelijke functie voor de gemeente Kerkrade.

De inkomsten van Stadion zijn afhankelijk van de huur voor het Parkstad Limburg Stadion (hierna: PLS) door de voetbalclub Roda JC (hierna: RJC).

Over dit onderwerp heeft de raad 1 juli 2020 een besluit genomen voor de periode tot en met 2023. Met het raadsbesluit van 12 juli 2023 is echter een nieuwe richting gekozen in samenhang met de ontwikkeling 'Kaalheide Bruist/ontwikkeling sportpark Kaalheide'. De financiële afspraken tussen de bij het PLS betrokken partijen zijn daarbij geactualiseerd. Als zekerheid voor die afspraken is er nog steeds een cessie-overeenkomst waarbij Stadion rechtstreeks van de KNVB gelden ontvangt ter hoogte van de huur.

Er is geen sprake van achterstanden in de afgesproken te betalen bedragen t/m heden.

De inbaarheid van de lening van € 18,4 miljoen is momenteel dus afhankelijk van de huur voor het PLS door RJC. Gezien de omvang van de lening is het van belang de waardering van de inbaarheid van de lening aan Stadion steeds kritisch te beoordelen.

De gemeente Kerkrade is van mening dat er weliswaar sprake is en blijft van financiële risico's, maar dat er, naar de huidige inzichten en gezien de lange looptijd van de uitgegeven lening, geen sprake is van een directe duurzame waardevermindering.

In het weerstandsvermogen heeft de gemeente Kerkrade wel, conform voorgaande jaren, reeds rekening gehouden met een bedrag van € 1,6 miljoen, voor het geval RJC failliet zou gaan.

Dit bedrag is voorzien om binnen de meerjarenraming, oftewel een periode van vier jaar, een nieuwe invulling voor het stadion te vinden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de risicoparagraaf in de gemeente-begroting en de jaarrekening.

Wij kunnen ons vinden in het standpunt van de gemeente Kerkrade dat er nog geen **direct** risico is wat betreft een eventuele duurzame waardevermindering van de lening op korte termijn.

Hieraan liggen de volgende (voornaamste) argumenten aan ten grondslag:

- Er sprake is van een ruime looptijd en van vernieuwde betalingsregelingen.
- Bij realisatie van de nieuwe invulling van de verhuur van het Stadion wordt de inbaarheid van de lening minder afhankelijk van één huurder.

Tot slot geldt er een hypothecair recht op het stadion, dat de gemeente kan uitoefenen. Gezien de potentiële waarde hiervan is er op het moment geen sprake van een majeure onderdekking van de waardering van de lening.

Uiteraard adviseren wij u de ontwikkelingen en de door Roda te leveren maatschappelijke tegenprestaties te blijven volgen en bij een eventuele wijziging in de omstandigheden de financiële consequenties hiervan in kaart te brengen.

Hierbij dient te worden nagegaan of de toekomstige kasstromen voldoende zijn de lening op termijn af te kunnen lossen..

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Sociaal domein en overlopende posten

Sociaal domein

Lasten Jeugd

De totale lasten Jeugd, zoals opgenomen in de jaarrekening 2023, bedragen circa € 22,6 miljoen. De grootste financiële stromen voor de lasten Jeugd betreffen de Zorg in Natura (€ 19,5 miljoen) en het Gedwongen Kader (€ 1,5 miljoen). De inkoop van jeugdzorg en de financiële verwerking daarvan zijn uitbesteed aan centrumgemeente Maastricht.

Op 25 april 2024 hebben wij van de accountant van de gemeente Maastricht de gewaarmerkte verantwoording lasten jeugd 2023 ontvangen. Hierbij hebben wij vastgesteld dat de (gewaarmerkte) lasten overeenkomen met de door de gemeente Kerkrade in de definitieve jaarrekening verantwoorde lasten.

Lasten Wmo

Ten aanzien van de lasten inzake de Wet maatschappelijke ondersteuning hebben wij geen getrouwheidsfouten geconstateerd als gevolg van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Wij hebben op basis van de door de gemeente uitgevoerde interne-controlewerkzaamheden vastgesteld dat er nog enkele kwalitatieve bevindingen zijn ten aanzien van de zwaarte van de toegekende Hulp bij het Huishouden. De gemeente heeft aangegeven dat verbeteringen in gang zijn gezet.

Overigens valt dit buiten de scope van de accountantscontrole, aangezien dit niet leidt tot een financiële getrouwheidsfout.

PGB-gelden

Voor alle cliënten die een PGB ontvangen, worden door de gemeente beschikkingen verstrekt. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) verzorgt het administratieproces en legt daarover verantwoording af, maar controleert niet of de prestatie is geleverd voor de gedeclareerde zorgkosten.

Evenals in voorgaande jaren heeft de gemeente Kerkrade aanvullende werkzaamheden op de prestatielevering PGB uitgevoerd. Hieruit volgen geen bevindingen.

Sociale zaken (uitkeringen)

Vanaf 1 november 2021 worden de uitkeringen (waaronder de Participatiewet, IOAW, BBZ, Bijzondere bijstand, loonkostensubsidie, Tozo en IOAZ) verwerkt en geadmistreerd in de (sub)administratie X-Works. Wij hebben vastgesteld dat de gegevens vanuit X-Works juist zijn opgenomen in de jaarrekening.

Opvolging Tozo IB-signalen

De gemeente Kerkrade heeft integrale opvolging van de IB-signalen in het primaire proces ingericht. Hierbij is zichtbaar dat de IB-signalen zijn opgevolgd op basis van uitgezette acties of ingerichte werkprocessen. Er zijn geen vervolgacties nodig.

Budgetoverheveling en overlopende posten

De wettelijke grondslag van het financieel toezicht is neergelegd in de 'Gemeentewet', het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten', en het 'Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader'. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun financiële huishouding. Een structureel en reëel sluitende begroting is daarbij essentieel.

Indien dit niet het geval is, dient in de meerjarenbegroting aannemelijk te worden gemaakt dat dit evenwicht alsnog tot stand wordt gebracht. Met het toezicht wordt beoogd een gezonde financiële situatie bij gemeenten te bevorderen. Repressief toezicht is de regel, en preventief toezicht is uitzondering. Elke gemeente krijgt vóór 1 januari bericht over het toezichtregime voor het komende begrotingsjaar. De gemeente Kerkrade valt onder repressief toezicht. In het belang van het imago kan de tendentie bestaan dat de gemeente richting de maatschappij een bepaald resultaat wil kunnen tonen.

Als gevolg van politieke beslissingen en een veranderlijke regelgeving in de sector kan er derhalve sprake zijn van (prestatie)druk. Wanneer de gemeente een zeer positief resultaat behaalt, geeft dit in de maatschappij een tegenstrijdig beeld van de problematiek in de sector. Een te negatief resultaat drukt echter op de financiële positie van de gemeente Kerkrade. Derhalve betreft dit een mogelijke prikkel voor het al dan niet toepassen van budgetoverheveling.

Naar aanleiding van dit risico hebben wij extra aandacht besteed aan de overlopende posten in de jaarrekening. Hierbij is namelijk het risico van budgetoverheveling en van het vormen van 'potjes' het grootst. Dit betreft overlopende posten (zowel actief als passief).

Middels uitgebreide detailcontroles hebben wij de overlopende activa en passiva gecontroleerd. Wij hebben geen indicaties gehad die erop duiden dat er sprake is geweest van het vormen van 'potjes' of van budgetoverheveling.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Fraude, integriteit en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling van het risico op materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Tijdens onze controle geeft de gemeente Kerkrade ons jaarlijks inzicht in de inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving en het proces dat de gemeente Kerkrade hanteert bij het onderkennen van eventuele frauderisico's.

Hierbij analyseren de directeuren en de afdelingshoofden jaarlijks de eerder vastgestelde frauderisicoanalyse op significante wijzigingen en acut aan te pakken frauderisico's in de onder hen ressorterende processen en functies. Wij merken op dat uw organisatie zich bewust is van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Kerkrade heeft een - in de basis - behoorlijke set van instrumenten om de frauderisico's zo veel als mogelijk te voorkomen. In algemene zin zijn de basishoudingen voor integriteit geïmplementeerd. De resultaten overziend, kan worden gesteld dat het instrumentarium in alle redelijkheid op orde is.

Volledigheidshalve vermelden wij dat wij geen signalen van (het vermoeden van) fraude hebben ontvangen gedurende onze controle. De frauderisicoanalyse is - onder geheimhouding - ter inzage beschikbaar voor de raad.

Onze initiële inschatting van het frauderisico en eventuele aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen ten behoeve van de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat er sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute, mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Specifieke werkzaamheden frauderisico

Op basis van onze jaarlijkse frauderisicoanalyse onderkennen wij sinds dit jaar een additioneel algemeen gemeentebreed frauderisico in de controle dat van toepassing is op al onze gemeentelijke cliënten, dus ook op de gemeente Kerkrade. Dit is gebaseerd op recente praktijkvoorbeelden in de sector. Tijdens onze beoordeling van frauderisico's hebben wij een potentieel theoretisch risico geïdentificeerd met betrekking tot de goedkeuring van geleverde prestaties die niet daadwerkelijk hebben plaatsgevonden of die betrekking hebben op goederen of diensten die zijn geleverd voor persoonlijk gebruik. Dit kan resulteren in het onterecht betaalbaar stellen van facturen. Hoewel wij geen kwantitatief materieel frauderisico waarnemen (het risico dat er door fraude sprake is van een afwijking in de jaarrekening voor een bedrag groter dan € 2,4 miljoen), herkennen wij wel een kwalitatief materieel frauderisico (politiek-bestuurlijk relevant voor de oordeelsvorming van de gemeenteraad) in situaties waarin het om transacties van grote omvang gaat. Wij hebben aanvullende steekproefcontroles uitgevoerd op transacties die de drempelwaarde van € 150.000 overschrijden. Bij deze controle zijn geen onregelmatigheden aan het licht gekomen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw organisatie. Wij hebben op basis van onze controle en naar aanleiding van deze besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle

Overige bevindingen

Werkzaamheden SiSa-bijlage

De procedure die uw gemeente moet naleven bij het aanleveren van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien de SiSa-documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023. Hierbij controleren en evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij constateren dat de Rijksoverheid eind 2023 en begin 2023 wederom veel nieuwe SiSa-regelingen in het leven heeft geroepen. Bij uw gemeente heeft dit geleid tot in totaal 31 SiSa-regelingen. De toename van het aantal SiSa-regelingen en de (ver)late communicatie hierover vanuit de Rijksoverheid hebben geleid tot een extra druk en tijdbesteding met betrekking tot zowel het opstel- als het controleproces van de jaarrekening. Desondanks is de controle van de SiSa-bijlage tijdig afgerond.

Wij benadrukken dat u zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij volledigheidshalve wel bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U hebt deze aanpak aan ons bevestigd.

Wet normering topinkomens

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij de naleving van de voorschriften met betrekking tot de Wet normering topinkomens (verder: de WNT) beoordeeld. De maximale bezoldiging voor topfunctionarissen van een gemeente bedraagt over boekjaar 2023 € 223.000. Voor de gemeente Kerkrade geldt dat de gemeente-secretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Op grond hiervan concluderen wij dat de bezoldigingen van de gemeentesecretaris en de griffier voldoen aan de WNT.

In 2023 zijn er geen ontslagvergoedingen aan topfunctionarissen uitgekeerd die hun weerslag hebben op de WNT-verantwoording. De bezoldiging van deze topfunctionarissen is toereikend in de jaarrekening toegelicht. Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm.

Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. In 2023 hebben wij geen overschrijding van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd. Zie voor de toelichting op de WNT pagina 202 van de jaarrekening.

Interne beheersing

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2023

Geen significante tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

In de afgelopen jaren is er veel op de gemeente Kerkrade afgekomen en in de komende jaren zullen deze taken nog verder toenemen. Denk hierbij aan: de duurzaamheidsopgaven, de opvang van vluchtelingen, de gevolgen van de Wet open overheid,, regionale samenwerkingsverbanden en outsourcing, de energietransitie, krapte op de arbeidsmarkt, digitalisering en toenemende cyberrisico's, vergrijzing, en steeds striktere verantwoordingseisen met betrekking tot onder andere het inzetten van specifieke uitkeringen, beveiliging ICT, en persoonsgegevens. Ook de complexiteit van de opgaven in de gemeente neemt toe en vraagt om een integrale – gemeentebrede – aanpak.

Dit heeft een enorme impact op de wijze waarop de ondersteunende activiteiten/processen, zoals financiën, informatiemanagement en applicatiebeheer, ICT en, personeelszaken – gelet op deze ontwikkelingen – nu en straks kunnen blijven bijdragen aan de realisatie van de doelen. Bedrijfsvoering is een kerntaak en een integraal onderdeel van het realiseren van de doelstellingen en activiteiten.

In april 2022 is daarom niet alleen gestart met een versterking van het ambtelijke apparaat maar is ook een aanvang gemaakt met een doorontwikkeling van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met het uiteindelijk doel om de balans te herstellen. In 2023 is de ambtelijke en bestuurlijke aandacht voor het toekomstbestendig maken van de bedrijfsvoering verder doorgezet. In samenhang hiermee zijn ook een aantal maatregelen getroffen om een aantal aspecten van bedrijfsvoering, in kaderstelling en monitoring in de 2e lijn te versterken. Zie verder ook de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering, pag. 104.

Het belangrijkste aandachtspunt bij het realiseren van vervolgstappen blijft de uitvoeringskracht (capaciteit). De organisatie heeft de handen vol aan het realiseren van alle opgaven, doelen en activiteiten. Wij constateren vooruitgang en er worden geleidelijk stappen gezet, maar het realiseren van een verder versterking en verbetering van de bedrijfsvoering blijft sterk afhankelijk van de capaciteit. De expliciete en voortdurende aandacht hiervoor op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau is blijvend van groot belang.

Geen significante tekortkomingen in de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2023 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle van de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Wij hebben geen onvervangbare of significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.

Wel hebben wij enkele verbeterpunten geconstateerd. De belangrijkste hiervan betreffen: het proces sociale zaken, de Wmo, subsidies (o.a. SiSa-verantwoording).

Ten aanzien van sociale zaken zijn er naar aanleiding van de interne-controlewerkzaamheden verbeterpunten geïdentificeerd ten aanzien van de getrouwheid van de lasten.

Deze verbeterpunten hebben met name betrekking op de zaken die reeds ook in het accountantsverslag 2022 zijn gerapporteerd zoals bijv.

- Heronderzoeken worden niet (tijdig) door de betreffende consultants uitgevoerd.
- Fraudesignalen worden niet (tijdig) onderzocht.

Verder merken wij op dat de gemeente geen gebruik maakt van een 4-ogenprincipe voor de controle op de afgegeven beschikkingen van de uitkeringen Participatiewet. Hierop vinden wel onafhankelijke steekproefsgewijze controles plaats door kwaliteitsmedewerkers.

Wij hebben vastgesteld dat deze controle over boekjaar 2023 volledig heeft plaatsgevonden. Verder constateren wij dat de gemeente de toekomstbestendige bedrijfsvoering verder uit aan het rollen is.

Hiermee zijn ook al verbeteringen in het proces geïmplementeerd zoals de periodieke aansluiting met de (sub)administratie, de juiste waardering van de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken en het bepalen van de juiste terugbetalingsverplichting van de BBZ-debiteuren.

Hiermee toont de gemeente Kerkrade aan dat ze de goede weg zijn ingeslagen met het toekomstbestendig maken van haar bedrijfsvoering. Wel blijven wij de gemeente adviseren om ook de laatste verbeteringen in de bedrijfsvoering te implementeren zodat ook aan de voorkant van het proces de juiste beheersmaatregelen plaats vinden.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/23

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen inzake de interne beheersing op basis van de controle van het boekjaar 2023

Wij hebben vernomen dat dit punt expliciet onderdeel zal zijn van het ontwikkelen van een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Wij blijven hierbij nauw contact onderhouden met de sleutelfunctionarissen in het betreffende proces.

Aanbestedingen

Ondanks het feit dat de gemeente Kerkrade in 2023 geen onrechtmatigheden heeft geconstateerd bij de aanbestedingsdossiers, adviseren wij de gemeente kritisch te blijven op dit proces en dossiervorming gezien de complexiteit van aanbestedingsdossiers. Op deze manier heeft de gemeente meer zekerheid dat zij rechtmatig handelt in de toekomst.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op het gebied van de betrouwbaarheid en de continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking aan u gerapporteerd zouden moeten worden.

Wij maken u erop attent dat de controle van de jaarrekening 2023 primair gericht is op het geven van een oordeel over de jaarrekening, en naar zijn aard niet bedoeld is om uitspraken te doen over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Daarbij is het tevens van belang dat wij ten behoeve van de jaarrekeningcontrole vooralsnog slechts in beperkte mate gebruikmaken van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen de gemeente Kerkrade, omdat wij onze controlebevindingen overwegend baseren op de binnen uw organisatie aanwezige brondocumenten, zoals facturen, bankafschriften en overeenkomsten.

Cyberberisico's

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken wij met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van internet, interne netwerken en bedrijfsapplicaties hebben alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's, zoals cybercrime. Als cyberberisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, op de interne-beheersingsmaatregelen, en op de jaarrekeningcontrole.

Daarnaast kunnen deze leiden tot reputatie- en imagoschade voor uw organisatie.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, benadrukken wij het belang van een cyberberisicoanalyse als vast onderdeel van het interne-controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten, en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Tijdens gesprekken (o.a. met Parkstad IT) heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van cyberberisico's en zijn er voorbeelden gegeven van de manier waarop men deze beheerst, zoals het periodiek laten uitvoeren van zogenaamde 'penetratietesten' (een toets van een of meer computersystemen op kwetsbaarheden, waarbij deze kwetsbaarheden ook werkelijk gebruikt worden om in deze systemen in te breken).

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/24

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Samenvatting overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties

Onze communicatie met het management

Wij hebben het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wij ontvangen bij de definitieve afronding van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening.

Geen meningsverschil met het college en het ambtelijk management, of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen tijdens het uitvoeren van onze controle.

Naar onze mening is ons tijdens het uitvoeren van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	€ 144.000
- Ongecorrigeerd controleverschil ten aanzien van afrekening van een verbonden partij die te laat in het proces is ontvangen	
Totaal getrouwheidsfouten	€ 144.000

- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/28

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van alle onzekerheden in de controle, groter dan de rapporteringstolerantie.

Aard van de onzekerheden		Getrouwheid
Onzekerheid getrouwheid		€ 0
Totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole		€ 0

- Wij ontvangen bij het definitief afronden van onze controle van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde, en daardoor niet-gecorrigeerde, afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren, om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van d e onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
-	-	-

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2023, evenals over de fouten en onzekerheden betreffende de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of er, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
JenV A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C47B	Volkshuisvestingsfonds (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten digitale overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2023-2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2023:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
IenW E104	Regeling Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
SZW G2	Gebundelde uitkering o.g.v. art 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			€ 0	

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/32

Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Vervolg van de tabel met bevindingen controle SiSa-bijlage 2023:

SiSa-code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H35B	Regeling Specifieke uitkering IZA	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
Totaal			€ 0	

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/33

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Kerkrade

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)', en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Kerkrade in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.

- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of er sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheids-evaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd als er sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Kerkrade

Wij hebben een evaluatie gemaakt van de persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Tijdens deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam, heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of aan een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Bestuurlijke
samenvatting

Bevindingen
jaarrekening

Interne
beheersing

Overige
aangelegenheden

Bijlagen

240701A410/EB/34

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL” of “Deloitte Global”), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.